

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

The Application of the Principles of Sufficiency Economy Philosophy of
the Educational Opportunity Expansion Schools under Tak Primary
Educational Service Area Office 2

สุชาดา ภาพดี¹ ขจรอรุณพงษ์ พงศ์วิริทธิ์ธร² บุศรา เชื้อดี³ มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา⁴
ศิกานันณ์มณี ไชเออร์ส⁵ เอกธนะ ศรีบุญมา⁶

Suchada Pabtip, Kajornatthapol Pongwiritthon, Busara Chuadee,
Malai Wongruethaiwattana, Sikarnmanee Syers, Eakthanach Sribunma

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จาก 54 โรงเรียน โดยมีวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 317 คน และนำมาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสนใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถามการสมัครใจในการให้ข้อมูลของการวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติบรรยาย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติทดสอบ ค่าที่ ความแปรปรวนแบบทาง ผลการวิจัย พบว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลัก

Received: 2020-12-23 Revised: 2021-02-06 Accepted: 2021-02-09

¹ โรงเรียนบ้านขุนห้วยแม่ท้อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

Ban Khun Huai Mae Tho School Tak Primary Educational Service Area Office 2. Corresponding Author
e-mail: tok2029@gmail.com

² คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Business Administration, Northern College

³ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Education, Northern College

⁴ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น Faculty of Education, Northern College

⁵ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น
Faculty of Business Administration and Information Technology, Rajamangala University of
Technology Isan, Khon Kaen Campus

⁶ คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา Faculty of Business
Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 2 พบว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.80) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.81) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X}=3.57$, S.D.= 0.77) ด้านการบริหารงานบุคลากร ($\bar{X}=3.93$, S.D.=0.82) การบริหารงานทั่วไป ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.79) การทดสอบการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ไม่แตกต่างกัน ส่วนลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านอายุ มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การประยุกต์; หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง; โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

This research was a descriptive research aimed to study the level and to compare the application of the principles of sufficiency economy philosophy of the educational opportunity expansion schools under Tak Primary Educational Service Area Office 2. The population and sample were the administrators and teachers from 54 educational institutions under Tak Primary Educational Service Area Office 2. The sample was determined by using the tables of Krejcie and Morgan at a 95% confidence level, then using the purposive sampling method and the result was 317 people required for this study. Due to the importance of the data, it required the respondents to voluntarily provide the information for this research. The research tool was a questionnaire with a checklist section and a 5-level rating scale section. This research analyzed the quantitative data using the descriptive statistic, frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way ANOVA. The research results showed that the level of the application of the principles of sufficiency economy philosophy of the educational opportunity expansion schools under Tak Primary Educational Service Area Office 2 in overall was at a high level ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.80). When considering each aspect, it was found the results as follows: academic administration ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.81), budget management ($\bar{X}=3.57$, S.D.= 0.77), personnel administration ($\bar{X}=3.93$, S.D.=0.82), and general administration ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.79). The test comparing the characteristics of the respondents who were different in terms of gender, education level, work experience and the size of the educational institutes reflected no different of the average level on the application of the

principles of sufficiency economy philosophy of the educational opportunity expansion schools under Tak Primary Educational Service Area Office 2. For the respondents who differed in age reflected the result of the average level on the application of the principles of sufficiency economy philosophy of the educational opportunity expansion schools under Tak Primary Educational Service Area Office 2 with significantly different at a level of 0.05.

Keywords: Application; Principles of Sufficiency Economy Philosophy; Educational Opportunity Expansion Schools

บทนำ (Introduction)

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกมีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต และสถานะของประเทศไทยได้สะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการประเทศที่ไม่สมดุลไม่ยั่งยืน ความฟุ้งเฟ้อทำให้สังคมไทยขาดจิตสำนึกในเรื่องของความพอดี และพอเพียงมีการใช้จ่ายใช้สอยอย่างฟุ้งเฟ้อทั้งในองค์กรของภาครัฐภาคเอกชนและประชาชน ทำให้การกำหนดวิสัยทัศน์เป็นพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 และกรอบหลักการของการวางแผนที่ น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมการพัฒนาที่ยืดหลักสมดุลยั่งยืน โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยใช้หลักความพอประมาณการคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวและทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาทตระหนักถึงการพัฒนาที่สมดุลก้าวหน้าไปอย่างสมดุลในแต่ละขั้นตอนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาและการมีคุณธรรมจริยธรรมเป็นกรอบในการคิดและการกระทำสามารถประยุกต์ใช้ในทุกระดับชีวิตทุกภาคส่วนและทุกด้านของการพัฒนา (สกุลรัตน์ กุมทมาศ, 2560)

กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยดำเนินการตามหลัก เกณฑ์และแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายขยายผลสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) สถานศึกษาจึงควรมีการจัดการศึกษามุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ปลูกฝังและเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้มีความรู้ความเข้าใจในสาระของปรัชญานั้นตระหนักในความสำคัญและทักษะพื้นฐานในการปฏิบัติตนและดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม สถานศึกษาควรมีการจัดระบบการบริหารจัดการภายในตามแนวของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาและการจัดระบบบริหารจัดการโดยให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมีการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาอยู่เสมอ ในการดำเนินการคือกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษาพัฒนาบุคลากรทั้ง ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจและส่งเสริมให้ปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนาระบบการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จัดทำหรือเพิ่มเติมโครงการกิจกรรมและปรับแผนกลยุทธ์แผนปฏิบัติการของสถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา เสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดระบบนิเทศติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการ (พินิจ เครือเหลา และ วรกาญจน์ สุขสดเขียว, 2562)

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มีความต้องการที่จะนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สู่กิจกรรมการเรียนและนำไปปฏิบัติในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนานักเรียนเพื่อให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และจริยธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่จัดการแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา เช่น ป้ายกิจกรรมศูนย์เรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงยังคงไม่ได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้การจัดหาและเผยแพร่สื่อการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนนั้นยังไม่หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของเด็กนักเรียน ส่งผลทำให้ต้องมีการแนะแนวและระบบช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจนและดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิต แก้ปัญหา พัฒนาตนเองได้ที่สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นั่นคือไม่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา, 2563)

บริบทและความสำคัญของปัญหาที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้คณะผู้วิจัยจึงมีความสนใจจะศึกษาการพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เพื่อนำแนวทางไปสู่การปฏิบัติที่ทำให้ประสบผลสำเร็จเป็นแบบอย่างที่ดี (Best practices) และนำข้อมูลการติดตามผลและประเมินผลผลการศึกษามาวิเคราะห์สังเคราะห์ว่าแนวทางการปฏิบัติโดยนำหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีเงื่อนไขความรู้และคุณธรรม (3 ห่วง 2 เงื่อนไข) ไปบูรณาการให้เกิดผลจริงจึงได้อย่างไร จึงได้ดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ขึ้นเพื่อให้ได้มีผลลัพธ์และภาพความสำเร็จตามเกณฑ์การประเมินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ซึ่งผลจากการศึกษาวิจัยที่ได้จะเป็นการพัฒนาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ให้ประสบผลสำเร็จตามนโยบายของรัฐบาลและหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective Researches)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยคณะผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการที่ให้ความหมายของการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ที่สอดคล้องและเหมือนกันซึ่งได้ประมวลความรู้จากการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยมีขอบเขตเนื้อหา 4 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคลากร และ 4) การบริหารงานทั่วไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,837 คน จาก 54 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 กลุ่มงานบริหารงานบุคคล, 2563) โดยมีวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน และนำมาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสนใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถามการสมัครใจในการให้ข้อมูลของการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบตัวเลือก (Checklist) แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) 5 ระดับ คือ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคะแนน 5 จนไปถึงการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับคะแนน 1 และแปลความตามหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) ดังนี้ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด จนไปถึงค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 อยู่ในระดับน้อย โดยเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ขึ้นไป ซึ่งการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลของค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่

ได้มีค่าเท่ากับ 0.87 ถือว่ายอมรับได้ สามารถเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้ (Kajornattthapol et. al., 2020)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1.) สถิติพื้นฐานการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา คณะผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูลตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับกำหนดการวัดเป็นการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.) สถิติการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน คณะผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อวิเคราะห์ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test Independent) และการวิเคราะห์เปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one - way ANOVA)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยนี้ จำนวน 317 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีเพศหญิง จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 62.1 มีอายุ 36 - 45 ปี จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 54.60 และปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 55.50

การวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พบว่า ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.80) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.81) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.77) ด้านการบริหารงานบุคลากร ($\bar{X}=3.93$, S.D.=0.82) การบริหารงานทั่วไป ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.79) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยภาพรวม

ด้านที่	การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การบริหารงานวิชาการ	3.86	0.81	มาก
2	การบริหารงานงบประมาณ	3.57	0.77	มาก
3	การบริหารงานบุคคลากร	3.93	0.82	มาก
4	การบริหารงานทั่วไป	3.85	0.79	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		3.81	0.80	มาก

การวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$, S.D.=0.81) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า สถานศึกษามีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน สถานศึกษามีการทบทวนสิ่งรอบตัว สถานศึกษามีการเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงาน สถานศึกษามีการวัดพฤติกรรมการทำงาน สถานศึกษามีการสังเกตเป็นการมองสิ่งรอบตัว สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง ต่าง ๆ ในการนิเทศ ($\bar{X}=3.97$, 3.96, 3.95, 3.90, 3.88, 3.87, 3.84, 3.78, 3.77 และ 3.70) ตามลำดับ

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.77) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินงานโดยมีการควบคุมการดำเนินงานทางการเงินตามกฎหมายที่ตั้ง, ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการใช้ทรัพยากรให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนงานและโครงการที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ, ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ($\bar{X}=3.85$, 3.83, 3.73, 3.67, 3.64, 3.56, 3.44, 3.42 และ 3.24) ตามลำดับ

3. ด้านการบริหารงานบุคลากรภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$, S.D.=0.82) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงาน มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน, ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดอัตราเงินเดือนและค่าจ้างให้กับบุคลากร, ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ($\bar{X}=3.99$, 3.96, 3.95, 3.94, 3.93, 3.91, 3.90, 3.85 และ 3.83) ตามลำดับ

4. ด้านการบริหารงานทั่วไปภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$, S.D.=0.79) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีความพร้อมต่อการจัดการเรียนการสอน, ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษาการจัดการระบบการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา,

ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ =3.98, 3.95, 3.93, 3.92, 3.91, 3.81, 3.75, 3.68 และ 3.61) ตามลำดับ

การทดสอบการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ไม่แตกต่างกัน ส่วนลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านอายุ มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดของสถานศึกษา

การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	เพศ		อายุ		ระดับการศึกษา		ประสบการณ์การทำงาน		ขนาดของสถานศึกษา	
	t-test	Sig	F	Sig	t-test	Sig	t-test	Sig	F	Sig
1. การบริหารงานวิชาการ	1.18	0.24	20.54*	0.00	-2.34*	0.02	-0.84	0.40	4.64*	0.01
2. การบริหารงานงบประมาณ	-0.18	0.86	11.76*	0.00	-1.67	0.10	2.00	0.05	0.95	0.39
3. การบริหารงานบุคลากร	0.62	0.54	5.44*	0.01	-0.80	0.43	0.50	0.62	0.06	0.94
4. การบริหารงานทั่วไป	0.86	0.39	3.51*	0.03	-1.12	0.27	1.35	0.18	0.93	0.40
โดยภาพรวม	0.91	0.37	23.44*	0.00	-1.58	0.12	1.04	0.30	2.53	0.08

* แทนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig.)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 มีประเด็นที่สามารถมาอภิปรายผลได้ 2 ประเด็นดังนี้

1. ระดับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.81) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุเทน เจริญภูมิ และจำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์ (2561) ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับ

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้รองลงมาคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และด้านการนิเทศการศึกษา และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชไนพร สิงห์ตระหง่าน (2561) ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของชุมชนบ้านวังนกไผ่จังหวัดสมุทรสาครในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านความพอประมาณมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมีเรื่องท่านได้ร่วมกันคิดหาวิธีการที่เหมาะสมกับการนำเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในหมู่บ้านมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ ด้านความมีคุณธรรม โดยมีเรื่องท่านเห็นว่า หมู่บ้านมีแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านความรู้ โดยมีเรื่องท่านได้รับการสนับสนุนให้มีความรู้ใหม่ ๆ ที่ช่วยให้การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงมีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านความมีเหตุผล โดยมีเรื่องท่านเห็นว่าควรมีการปรับปรุงแนวทางการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัว มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีเรื่องหมู่บ้านมีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงไว้ในแผนชุมชนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

2. ลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ไม่แตกต่างกัน ส่วนลักษณะสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกันทางด้านอายุ มีระดับค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัย Lawanrat Chaikittanaporn (2018) ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง เพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษาสังกัด ภาพรวมไม่แตกต่างกันและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุเทน เจริญภูมิ และจำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์ (2561) ที่ได้พบว่า การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษาและตำแหน่งปัจจุบันแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 แตกต่างกัน สำหรับผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ขัดแย้งกับงานวิจัยของ พิชามณฐ์ แซ่จัน และสุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์ (2561) ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีขนาดของโรงเรียนต่างมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนครูที่มีอายุ ตำแหน่งระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ความรู้ในเชิงวิชาการที่เกิดขึ้นใหม่ในงานวิจัยนี้คือ

1. ควรจัดสรรทรัพยากรการบริหารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินการตามโครงการในกลยุทธ์ต่าง ๆ เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นผู้นำในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและขับเคลื่อนสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ต่อเนื่องตลอดจน สนับสนุนสร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาได้มีกำลังใจในการทำงานร่วมกันและขยายการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสู่เป้าหมายที่กำหนด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

หัวข้องานวิจัยที่ควรทำต่อไปในอนาคตดังนี้

1. ควรให้มีรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อมุ่งสู่ประสิทธิผลในสถานศึกษา โดยการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกลุ่มอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 เพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบกัน

2. การทำวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 และในสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน เพื่อการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรค เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *เอกสารแนวทาง การนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*.

พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสำนักกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

ชไนพร สิงห์ตระหง่าน. (2561). การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต:

กรณีศึกษาชุมชนบ้านวังนกไข่ จังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*. 12(1), 55-69.

ชามณัฐ แซ่จัน และสุภาภรณ์ ตั้งดำเนินสวัสดิ์. (2561). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1

กรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*. 14(2), 33-50.

พินิจ เครือเหลา และ วรกาญจน์ สุขสดเขียว. (2562). การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 10(1), 268-282.

สกุรัตน์ กุมพาศ. (2551). การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. *วารสารวิทยาจารย์*. 4(784), 94-99.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 2. (2563). *กลุ่มงานบริหารงานบุคคล*. สืบค้น 15 กันยายน 2563 จาก <http://www.persontak2.com/web55>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดาก เขต 2. (2563). *กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา*. สืบค้น 15 กันยายน 2563 จาก <https://sites.google.com/view/supervision-tak2>.
- อุเทน เจริญภูมิ และจำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย. (2561). การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. *วารสารชุมชนวิจัย*. 12(1), 191-203.
- Kajornattthapol Pongwiritthon, Salinee Chaiwattanaporn, Sikarnmanee Syers, Pakphum Pakvipas, Sutheemon Chongesiriroj. (2020). Development Guidelines of Transformational Leadership of the School Administrator of Schools in Special Economic Zone: Chiang Rai. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*. 6(6), 1-15.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.
- Lawanrat Chaikittanaporn. (2018). Management of School Sufficiency Economy Philosophy in the Opinion School of Administrators and Teachers under Chainat Primary Educational Service Area Office. *MBU Education Journal: Faculty of Education Mahamakut Buddhist University*. 5(1), 1-16.

